

KÖNYVISMERTETÉS

Szemészeti ultrahang vizsgálatok

Ophthalmic Ultrasound

A Diagnostic Atlas. Second edition

Cathy W. DiBernardo, Ellen F. Greenberg

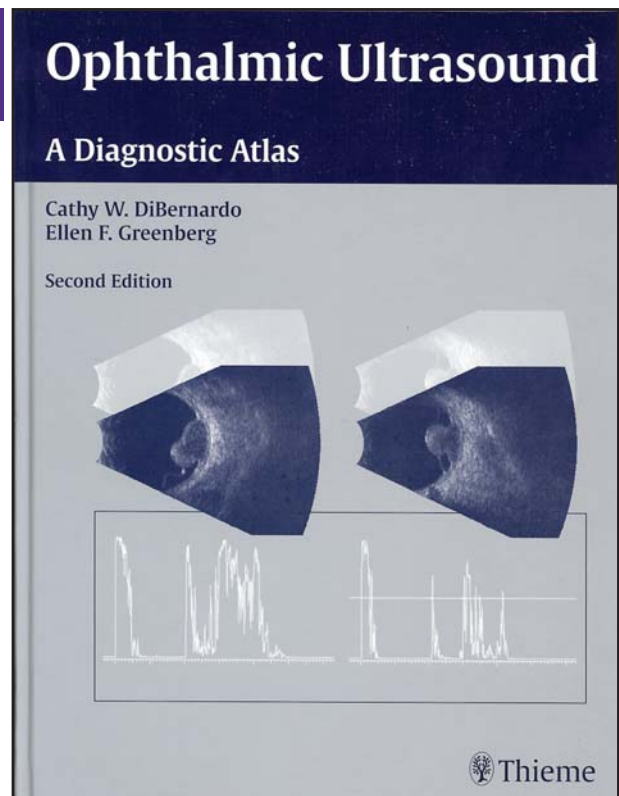
Thieme Kiadó 2007. ISBN: 1-58890-503-9

A szem és a szemüreg betegségeinek diagnosztikájában, napjainkban is leghasznosabb képalkotó eljárás az ultrahang vizsgálat. A CT, MR, CT vagy MR angiográfia vagy szubtrakciós angiográfia fontos információkkal szolgálnak a szemüreg fiziológiás vagy patológiás viszonyairól, mégsem tudták igazán csökkenteni az ultrahang vizsgálat jelentőségét.

Át nem világítható törőközegek mellett az ultrahang nem nélkülözhető a szemgolyó szöveti struktúrájának feltérképezésében. A leggyakoribb szemészeti műtét, a szürkehályog eltávolítás sem képzelhető előzetes ultrahang diagnosztika, az intraocularis lencse törőerejének megtervezése nélkül. Az endocrín ophthalmopathia lefolyásának egyik legérzékenyebb indikátora az ultrahang vizsgálat. A látóideg átmérőjét legpontosabban ultrahanggal mérhetjük meg. Alkalmazása az orbitában elhelyezkedő terime nagyobbodások szöveti szerkezetének meghatározásában sem nélkülözhető.

Bár a vizsgálat alapelvei nem változtak, a szemészeti ultrahang technológia közel harminc éves története során jelentős fejlődésen ment keresztül. A kezdetben 8-12 MHz technológiával dolgozó készülékek mellett az utóbbi években a szem elülső szegmentumának vizsgálatára alkalmas 20, 50, 100 MHz-es, a hátsó szegmentum vizsgálatára, pedig 20 MHz-es fejek is megjelentek. Az ultrahang biomikroszkópiával (UBM) korábban elképzelhetetlenül részletű felvételek készíthetők a corneáról, elülső és hátsó csarnokról, irisről, csarnokzúgról és a corpus ciliare-ről. A magas frekvenciájú ultrahang rövid penetrációja miatt a hátsó szegmentum elváltozásai ezzel a módszerrel nem vizsgálhatók. Bár a három dimenziós ultrahang technológia éveken ezelőtt megjelent, használata nem tekinthető széles körűnek a szemészeti gyakorlatban.

Nem hangsúlyozható eléggé, hogy a vizsgálat eredményességét alapvetően a vizsgáló szakértelme és gyakorlottsága határozza meg. Ezért különösen figyelemre méltó, hogy a könyv szerzői több évtizedes tapasztalatukat osztják meg az olvasóval. A második kiadás szerzői csak részben egyeznek meg az első kiadásával. A közel tíz éve megjelent első kiadás Cathy W. DiBernardo mellett Adrew Sachat és Sharon Fekrat kitűnő munkája volt.

Most Cathy W. DiBernardo, Ellen F. Greenberg kolléganőjével adott ki kezéből hasonló színvonalú munkát.

Az új kiadásban új fejezet tárgyalja az orbita megbetegedéseit. A képek nagy részét kicserélték, a szöveget aktualizálták. További kiegészítés az ultrahang biomikroszkópos, illetve a hátsó szegmentum 20 MHz-es technológiával készült anyaga. A könyv 11 fejezetre tagozódik. Az egyes fejezetek a vizsgálati technikát, az elülső szegmentum, az üvegtest, retina, érhártya, látóideg betegségeinek diagnosztikáját tárgyalják. Külön fejezet foglalkozik a traumás, tumoros elváltozásokkal, az extraocularis izmok ultrahang diagnosztikájával és a műlencse tervezés ultrahangos vonatkozásaival. Az 550 kitűnő minőségű kép jó referenciaként segítheti az ultrahang diagnosztikával foglalkozó orvos munkáját.

A szerzők vizsgálati technikája részben eltér a hazai gyakorlattól: a B-scan fejet legtöbbször közvetlenül a szemgolyóra helyezik, a szöveti tipizálást a kombinált A/B-scan kép helyett az A-scan fejjel végzik. A műlencse tervezésnél előszeretettel alkalmazzák az immerziós technikát.

Az egyes fejezetek végén javasolt irodalmat találunk, ezek döntő része azonban 10 évnél régebbi, a legfrissebb is csupán 2002-ből származik. A szövegben nem szerepelnek konkrét irodalmi utalások.

Összefoglalva, a könyv több évtizedes diagnosztikai munka gazdagon illusztrált, jól áttekinthető összefoglalója, amely mind szövegével, mind ábraanyagával referenciaként szolgálhat bármely ultrahang diagnosztikával foglalkozó, vagy a téma iránt érdeklődő orvosnak.

Milibák Tibor dr.